

**Dkt. Steven D. Mathewson,
Kuhubiri Simulizi za Agano la Kale,
Kipindi cha 6: Maswali Manne ya Kuhama kutoka
Ufafanuzi hadi Ujenzi wa Mahubiri**

Huyu ni Dkt. Stephen D. Mathewson katika mfululizo kuhusu kuhubiri masimulizi ya Agano la Kale. Hiki ni kipindi nambari sita, maswali manne ya kuhama kutoka ufafanuzi hadi ujenzi wa mahubiri.

Katika kipindi hiki, ningependa kuzungumzia maswali manne yatakayokusaidia kuhama kutoka ufafanuzi wako wa mahubiri, kujifunza kwako maandishi, hadi ujenzi wa mahubiri, hadi kuandaa mahubiri yako.

Katika kitabu chake, *Into Thin Air*, John Krakauer anaelezea alichohisi alipofika kileleni mwa Mlima Everest, sehemu ya juu zaidi duniani yenye urefu wa futi 29,038. Alisema hivi, kufikia kileleni mwa Mlima Everest kunatakiwa kuchochea msisimko mkubwa dhidi ya uwezekano mrefu. Baada ya yote, nilikuwa nimefikia lengo ambalo nilikuwa nimetamani tangu utotoni, lakini kilele kilikuwa katikati tu.

Msukumo wowote niliokuwa nao wa kujipongeza ulizimwa na wasiwasi mkubwa kuhusu kushuka kwa muda mrefu na hatari kulikokuwa mbele. David Breshears ni mpanda milima mwingine anayejulikana sana. Kwa kweli ndiye Mmarekani wa kwanza kupanda Mlima Everest mara mbili.

Na anakubaliana na hilo. Na anatoa ushauri huu kwa wapandaji. Anasema, kufika kileleni ni sehemu rahisi.

Ni kurudi nyuma ndio sehemu ngumu. Na nadhani hivyo ndivyo inavyofanya kazi katika kuhubiri masimulizi ya Agano la Kale. Inafanana na safari ya Everest.

Ukifika kwenye kilele cha ufafanuzi, hongera, hiyo ni, hiyo ni jambo la ajabu, umegundua ujumbe wa kitheolojia wa simulizi. Lakini kwa kweli, hiyo ndiyo sehemu rahisi. Ni kurudi chini kuwasilisha mambo kwa waumini, kwa kanisa, watu unaowahubiria.

Hiyo ndiyo sehemu ngumu. Kwa hivyo ningependekeza kwamba mahali pazuri pa kuanzia, baada ya kufanya kazi yako ya ufafanuzi na uko tayari kushuka mlimani kuleta kile ulichojifunza ili kushiriki na watu unaowahubiria, ni kuchanganua usemi wa ufafanuzi wa wazo lako kubwa kwa kuuliza na kujibu maswali manne. Swali la kwanza ni hili: ujumbe huu wa kitheolojia unahusianaje na hadithi ya Biblia? Tena, kila simulizi ya Agano la Kale tunayohubiri ni ya hadithi kubwa, kwa kile tunachokiita simulizi ya meta ambayo inapata kitovu chake katika Yesu Masihi.

NT Wright ameona kwamba Agano la Kale ni hadithi inayotafuta hitimisho, na kama alivyoona, hitimisho lazima lijumuishe ukombozi kamili na ukombozi wa Israeli, na linapaswa kuendana na kukua kutoka kwa hadithi nyingine ya Agano la Kale. Na bila shaka, hivyo ndivyo Agano Jipya linavyofanya. Na hilo naamini ndilo ambalo wahubiri Wakristo wanapaswa kufanya pia.

Sasa, hii inatuleta katika ulimwengu wa theolojia ya kibiblia, na theolojia ya kibiblia inahusu kufuatilia safu ya hadithi ya Biblia kwa kuzingatia maendeleo ya mada kuu, kama vile agano au ukombozi, au hekalu, yaani, uwepo wa Mungu, sura ya Mungu, mji wa Mungu, ufalme wa Mungu, na mada zingine nyingi. Sina uhakika kama inashauriwa kupunguza kitovu au kanuni ya upangaji wa Agano la Kale hadi mada moja maalum, lakini nadhani inawezekana kufupisha hadithi ya Biblia katika sentensi moja, na pendekezo langu ni hili: Ningesema kwamba Biblia ni hadithi ya Mungu akirejesha tena zawadi ya uwepo wake. Unaona, Biblia inaanza na kuishia katika paradiso ya bustani ambapo Mungu anakaa na watu wake.

Inahama kutoka eneo linaloweza kujengwa katika Mwanzo 1 na 2 hadi mji uliokamilika katika Ufunuo 21 na 22. Na katikati, Mungu anakaa na watu wake katika mahekalu mbalimbali. Kwa kweli, Edeni ilikuwa kama hekalu la kwanza.

Ni mahali ambapo Mungu aliishi na watu wake. Kisha ulikuwa na maskani, na kisha hekalu lenyewe ambalo Sulemani alijenga. Na bila shaka, ukichunguza hayo, yalikuwa na taswira na kazi za sanaa ambazo zilirudi nyuma na kuakisi hali ya Edeni.

Kwa hivyo ulikuwa na hema, hekalu, kisha ulikuwa na Yesu, Emmanueli, Mungu pamoja nasi, ambaye alijielezea kama hekalu katika Yohana 2. Na hatimaye kanisa, kanisa likiwa hekalu pia. Sasa, hakuna hata moja kati ya haya linalokana kwamba hadithi ya maandiko ni hadithi ya ukombozi. Nimekuwa na watu wakipinga na kusema, vema, nimefundishwa kila wakati kwamba Biblia ni hadithi ya ukombozi.

Nasema, sawa, kabisa. Lakini mara nyingi tunafikiria kuhusu ukombozi kutoka kwa nini? Naam, ukombozi kutoka kwa dhambi, kutoka kwa utumwa. Lakini tunakombolewa kwa nini? Na hiyo ni kurudi kwenye uhai mbele za Mungu.

Na shujaa wa hadithi hii, bila shaka, ndiye aliyetimiza hili kwa ajili yetu, Yesu, Masihi, Mwana-Kondoo wa Mungu aliyetukomboza kwa damu yake. Sasa, tunawezaje kuanzisha uhusiano kutoka kwa simulizi ambayo tumekuwa tukiisoma na ambayo tunapanga kuhubiri? Tunawezaje kuunganisha hilo na hadithi kubwa ya Biblia? Kwanza, wahubiri wanahitaji kuwakumbusha wasikilizaji kwamba wanaweza tu kujibu ujumbe wa kinabii wa simulizi au msukumo wa kimaadili katika neema inayotolewa na Yesu Kristo na injili yake. Pili, wasikilizaji wanahitaji kuelewa mistari yoyote ya mwendelezo au kutoendelea kati ya ujumbe wa kitheolojia wa simulizi hiyo ya Agano la Kale na agano jipya.

Namaanisha, tunawezaje kutangaza kutoka kwa Waamuzi au Mambo ya Nyakati ujumbe, simulizi, bila kujadili jinsi ujumbe wake wa kitheolojia unavyoundwa na utimilifu wake katika Kristo? Kwa hivyo tunahitaji kuzungumza kuhusu masuala hayo kwa hakika. Sasa, kunaweza kuwa na mada kuu za kibiblia katika simulizi ambazo zinafikia utimilifu wake wa mwisho katika Yesu Kristo. Wakati mwingine, pia, tunaweza kutambua jinsi maandishi yanavyomwakilisha au kumtabiri Kristo.

Sidhani kama tunahitaji kufanya hivi kila wakati. Lakini kwa kweli, hilo ni jambo la kawaida zaidi katika baadhi ya maeneo ambapo tuna watu kama Daudi, ambao tunawajua kutoka Agano Jipya, kwamba Yesu ni mwana wa Daudi. Kwa hivyo ni jambo la kawaida zaidi kutoka kwa Daudi hadi kwa Yesu kuliko kutoka kwa wahusika wengine.

Kwa hivyo katika 1 Samweli 17, unapofikiria jinsi Daudi anavyomtarajia Yesu, namaanisha, yeye ndiye mfalme shujaa wa mwisho anayemshinda mnyama na wafalme wa dunia wanaojaribu kumpinga Mungu aliye hai, unajua, Ufunuo 19 na wanaofuata, kama vile Goliathi alivyofanya. Inaweza pia kuwa sahihi kutaja kwamba Yesu ndiye Abigaili wa kweli na bora zaidi anapohubiri 1 Samweli 25, au labda Yosia wa kweli na bora zaidi anapohubiri 1 Wafalme 22 na 23. Sasa, sifanyi hivyo kila ninapohubiri.

Nadhani tukiwa tumevutiwa sana na kila mahubiri, tukigundua kwamba Yesu ndiye mhusika wa kweli na bora zaidi, hiyo inaweza isiwe njia bora kila wakati. Hatutaki kulazimisha aina na kuiacha ifunike ujumbe wa kitheolojia wa maandishi. Lakini hilo ni jambo tunalotaka kufanya.

Sawa. Swali la pili la kutumia katika kuchanganua wazo la ufafanuzi, ambalo ni muhtasari wa utafiti wetu wote wa ufafanuzi, ni kujibu swali, "Wasikilizaji wangu wanahitaji nieleze nini? Sasa, Haddon Robinson, tena, mmoja wa waalimu wa mahubiri ya ufafanuzi, aliandika kitabu cha kiada, Biblia Preaching, ambacho kiko katika toleo lake la nne, na anakuambia jinsi kimekuwa na ufanisi kwa miaka mingi. Anabainisha swali hili na maswali mawili yanayofuata ambayo nitayawasilisha kama maswali ya utendaji au ya maendeleo ambayo wahubiri wanahitaji kuuliza.

Na naona kwamba inasaidia sana kuwauliza kuhusu wasikilizaji wangu. Maswali haya yatatusaidia kujua ni wapi wasikilizaji wetu watasema, sielewi hilo, na wanahitaji maelezo, au labda wanahitaji uthibitisho, au labda wanahitaji matumizi. Kwa hivyo haya yanahusu uelewa wetu, imani, na tabia.

Kwa hivyo tunaanza na swali hili la kwanza. Kwa kweli ni swali la maelezo. Wasikilizaji wangu wanahitaji nieleze nini? Watasema wapi, sielewi hilo? Kwa njia, kuna mpangilio wa kimantiki wa maswali haya.

Robinson anazungumzia hitaji la kuelezea, kuthibitisha, na kutumia. Tunapoelezea, tunajibu swali, je, hili linamaanisha nini? Sielewi hili. Nisaidie kulielewa.

Tunapoenda kwenye swali la kuthibitisha au kuthibitisha, hapa ndipo wasikilizaji wetu wanasema, Sina uhakika kama nakubali hilo. Nasikia unachosema, lakini sina uhakika kama naweza kuamini hilo. Je, hilo ni kweli? Na kisha, bila shaka, swali la matumizi ni, vema, hili linahusianaje na maisha yangu? Unajua, hili linaleta tofauti gani? Na kuna mpangilio wa kimantiki kwa hayo.

Huwezi kutumia kile usichokubali, na huwezi kukubali kile usichokielewa. Sasa, hiyo haimaanishi kwamba tunapitia, tunapohubiri, kwamba tunapaswa kupitia kwa mpangilio mkali. Ni kwamba tu hivyo ndivyo maswali haya yanavyofanya kazi.

Kwa hivyo swali la ufafanuzi, unapofikiria kuhusu simulizi la Agano la Kale, ikiwa tunahubiri, tuseme kitabu cha Ruthu, huenda ukahitaji kuelezea maana ya majina kama Elimeleki, Naomi, Ruthu, na Boazi. Tulizungumzia hayo katika kipindi kilichopita. Huenda ukahitaji kuelezea athari za kitheolojia za kuondoka katika nchi ya Israeli kwenda Moabu.

Ukisema, Elimeleki, Mungu ndiye mfalme wangu, alimwacha Mungu, mfalme wake, alipoondoka Israeli kwenda Moabu, unaweza kuwa na wasikilizaji wanaosema, "Sielewi hilo. Kwa nini hilo ni kosa? Ingekuwa kama ningehama kutoka Jiji la New York na kwenda Birmingham, Alabama. Kuna tatizo gani na hilo? Huenda ukalazimika kuelezea hali ngumu ya mjane asiye na mtoto huko Israeli. Si rahisi kwa mwanamke yeyote leo kuwa mjane.

Najua hilo. Ninamfikiria mama yangu mwenyewe, ambaye alikuwa mjane kwa miaka 20 iliyopita ya maisha yake. Lakini, wow, huko Israeli, kisheria, ilikuwa hali tofauti sana.

Huenda ukalazimika kuelezea dhana ya jamaa-mkombozi, labda desturi ya kuwaruhusu maskini kuokota kwenye ukingo wa shamba. Kwa njia, haimaanishi kwamba unapaswa kuchukua dakika tano kwenye haya yote, au mahubiri yako yatakuwa tayari yamekwisha. Labda baadhi yao unaweza kuyajibu kwa sentensi moja au mbili.

Wengine wanaweza kuhitaji muda zaidi kidogo. Labda wasikilizaji wako watashangaa, vipi kuhusu usemi huo, upendo mwaminifu? Au ukizungumzia upendo thabiti, fadhili zenye upendo, jinsi zilivyotafsiriwa katika tafsiri unayohubiri, huenda ukalazimika kuelezea hilo. Labda umuhimu wa Ruthu kufunua miguu ya Boazi.

Na kuna maswali mengi kuhusu hilo. Na kisha, kwa nini Boazi aliketi kwenye lango la mji? Na wazee walikuwa wakifanya nini hapo? Vipini kuhusu sherehe ya kuondoa viatu? Kwa njia, hata mwandishi anatuelezea hilo, kwa sababu inaonekana, hata

wasomaji wa kwanza hawakuifahamu vizuri. Kwa hivyo kila wakati tunapaswa kufikiria tunapoangalia masimulizi haya, tunahitaji kuelezea nini? Na tena, hatuwezi kuelezea kila kitu.

Na kama una orodha ndefu, kama ile niliyokupa, itabidi ufanye maelezo haraka. Lakini hiyo inasaidia sana kutuzuia kuelezea kupita kiasi kwa upande mmoja, lakini pia kuelezea kidogo na kudhani tu kwamba watu wanajua mengi kuhusu utamaduni ambapo hadithi hizi hutokea, kwa sababu mara nyingi sivyo ilivyo. Sawa, swali la tatu la kutumia katika kuchanganua wazo la ufafanuzi ni swali la uthibitisho, swali la kuthibitisha.

Na swali ni, wasikilizaji wangu wanasema wapi, sikubaliani na hilo? Tena, lengo hapa ni uhalali. Haddon Robinson alikuwa akiita hili swali la CS Lewis, kwa sababu alikuwa mzuri sana na hili. Siku hizi, huwa naliita swali la Tim Keller, kwa sababu marehemu Tim Keller alikuwa mzuri sana katika kutarajia na kisha kujibu pingamizi za watu.

Kwa hivyo tunahitaji kufanya hivyo tunapohubiri vifungu hivi. Mtu yeyote anayeichukulia Biblia kwa uzito anaweza kuhangaika na ukweli wake, na kwa hivyo tunahitaji kuhakikisha kwamba tunatarajia maswali haya. Nilifikiria hivi majuzi nilipohubiri kitabu cha Esta.

Na ndiyo, kwa kweli nilihubiri katika mahubiri yote. Hilo linaweza kuwa changamoto, lakini faida ni kwamba ni simulizi nzima. Na huwezi kupata suluhisho hadi ufikie mwisho.

Kwa hivyo wazo langu kubwa kwa kitabu cha Esta lilikuwa, na najua wengine wamekuwa na wazo kama hilo, lakini wazo langu lilikuwa kwamba hata wakati huwezi kumwona na kumsikia Mungu, bado anadhibiti hatima yako. Sasa, unaweza kuwa na msikilizaji anayesikia hilo na kusema, "Je, hilo ni kweli? Sina uhakika kama naweza kulikubali. Lakini kwa kweli, majibu ya pingamizi hilo yanatoka moja kwa moja kwenye maandishi."

Huna haja ya kubuni mambo kutoka mahali pengine. Yapo hapo kwenye maandishi. Unaweza kuonyesha kutoka kwa hadithi ya Esta jinsi Mungu anavyoshinda hali mbaya ya kiroho inayomzunguka Esta na watu.

Unaweza kuonyesha jinsi anavyowashinda watu wasiowezekana katika nafasi za juu, jinsi anavyowashinda matukio yasiyotabirika maishani. Namaanisha, hata upigaji kura ulibaini ni lini hukumu ingetokelezwa dhidi ya Wayahudi. Na iliwapa muda wa kujiandaa na kujitetea.

Unaweza kuonyesha jinsi Mungu anavyoshinda nyakati ambapo hali hazibadiliki. Na anafanya hivyo kwa njia ambazo hutazitambua usipochunguza kwa makini. Hilo ndilo linaloendelea katika kitabu cha Esta.

Sawa, swali la mwisho la kutumia katika kuchanganua wazo la ufafanuzi ni swali la matumizi. Na swali ni, Mungu anataka nijibuje ujumbe huu wa kitheolojia? Swali hili linachukua kidokezo chake kutoka 2 Timotheo 3, 16 na 17, ambayo inasema kwamba maandiko yote yamepuliziwa na Mungu na yanafaa kwa mafundisho, kwa kukemea, kwa kuwaongoza, kwa kuwaadibisha katika haki, ili mwanamume au mwanamke wa Mungu awe ameandaliwa kikamilifu kwa kila kazi njema. Hata hivyo, changamoto, kama mshauri wangu Haddon Robinson alivyokuwa akifanya utani, ni kwamba uzushi mwingi unahubiriwa katika matumizi kuliko ilivyo katika ufafanuzi wa Biblia.

Na mara ya kwanza niliposikia hivyo, nilicheka kidogo na kufikiria, ndio, labda anazidisha hilo. Lakini kadiri ninavyohubiri na kadiri ninavyowasikiliza wengine wakihubiri, nadhani hiyo ni kweli. Kwa hivyo moja ya mitego tunayokabiliana nayo katika kutumia fasihi ya masimulizi ya Agano la Kale katika maisha ya wasikilizaji wetu ni kuwafanya wawe na maadili.

Na kuelimisha maadili ni kupunguza tu matumizi ya masomo ya maadili kutoka kwa maisha ya wahusika, hasa masomo ambayo ni ya pembeni kwa ujumbe wa kitheolojia au msisitizo wa kimaadili wa simulizi. Hilo ndilo tunalopaswa kuliangalia sana. Sasa, sitaki kuzidisha tatizo kwa sababu nadhani baadhi ya watu huenda kinyume.

Wana wasiwasi sana kuhusu kuwafanya watu wa Mungu wajiamini kiasi kwamba wanaogopa sana kusema, "Hivi ndivyo simulizi hii inavyowataka watu wa Mungu wafanye. Na hatupaswi kuwa na wasiwasi au kuogopa hilo. Namaanisha, kumbuka, Mtume Paulo alitambua uhalali wa kutazama simulizi za Agano la Kale kama mifano ya jinsi au jinsi ya kutoishi.

Wakorintho wa Kwanza 10, mistari ya 6 na 11. Na tena, ukweli kwamba maneno ya Kigiriki hapo ni tupoi na tupikos ambayo yanatupa aina ya neno, unapoyasoma katika muktadha, ni wazi kwamba Paulo anazungumzia mifano. Daniel Doriani, ambaye amefikiria sana kuhusu matumizi, anasema hivi: ikiwa baadhi ya watu wanakimbilia kutoa hoja za kimaadili kutoka kwa maandiko, wengine wanaogopa sana maadili kiasi kwamba wanapinga wazo la kutumia masimulizi kwa masomo ya kimaadili.

Lakini Yesu mwenyewe anahalalisha utafutaji wa kanuni za maadili kutoka kwa masimulizi ya kibiblia. Nadhani tunachopaswa kuwa waangalifu nacho ni mambo kadhaa. Moja ni matumizi yanayotegemea usomaji wenye kasoro au kutojali wa masimulizi.

Na ndiyo maana tumetumia muda mwingi kuzungumzia jinsi ya kujifunza simulizi. Kwa hivyo, kwa mfano, baadhi ya wahubiri wametumia uwekaji wa ngozi ya kondoo wa Gideoni kwenye sakafu ya kupuria. Hiyo ni katika Waamuzi 6, 36 hadi 40.

Wametumia simulizi hiyo kama mfano wa jinsi ya kugundua mapenzi ya Mungu kwa kutafuta ishara. Hata hivyo, hilo halina maana, kwa sababu ikiwa itafanya kazi, mimi huwaambia watu kila wakati, ikiwa unataka hilo lifanye kazi, kwanza kabisa, lazima ujue mapenzi ya Mungu ni nini. Namaanisha, Gideoni tayari alijua mapenzi ya Mungu yalikuwa nini.

Alikosa imani ya kufanya hivyo. Na alitafuta uhakikisho. Mary Evans, msomi mzuri, anasema hitaji la Gideoni la kitendo cha Mungu kinachorudiwa linaonyesha kwamba ishara, kwa hakika, mara chache huwa hazishawishi.

Kwa hivyo kuna kisa ambapo wakati mwingine kushughulikia simulizi kwa njia isiyojali, kuifanya ifanye kitu ambacho haifanyi, kushindwa kutambua kwamba Gideoni tayari alijua mapenzi ya Mungu, na kisha ukijaribu kugeuza hilo kuwa dhana ya kupata mapenzi ya Mungu, unakutana na matatizo. Tatizo la pili ni kuwa na matumizi au kutegemea matumizi kwenye maelezo ambayo ni ya pembeni ya ujumbe wa kitheolojia unaowasilishwa na mwandishi. Sasa, maelezo haya yanaweza kuwa muhimu kwa simulizi, lakini kwa kweli sio msukumo wa kimaadili wa simulizi.

Kwa mfano, nimesikia mahubiri kuhusu 2 Samweli 11 na 12 yanayolenga kushindwa kwa Mfalme Daudi kwenda vitani na jeshi lake wakati wa masika, na kama angefanya hivyo, asingejiweka katika hali ambapo alikabiliwa na kishawishi cha ngono, na hiyo ni kweli, lakini msimulizi hajawahi kutuambia kama Daudi alikuwa sahihi au amekosea kwa kukaa tena kwenye jumba la kifalme. Labda alikuwa na sababu nzuri. Nadhani labda sivyo, lakini sijui hilo kwa uhakika.

Ndiyo, ni kweli kwamba nyakati za uvivu zinaweza kutufanya tuwe katika hatari zaidi ya majaribu, lakini hiyo si mahali ambapo mwandishi anaelekea katika simulizi hiyo, kwa hivyo nadhani tunapaswa kuwa waangalifu sana kuhusu kujenga matumizi makubwa kuzunguka hilo. Ndiyo, nimesikia wahubiri wakichora matumizi pia, kutoka kwa mfano wa Nathani na kuwasihii wasikilizaji kuunda mfano wakati wowote wanapohitaji kumkabili mtu na dhambi yao, na sisemi kwamba hiyo ni tabia mbaya. Labda kuna, nadhani labda kuna hekima fulani katika hilo.

Sina uhakika kama hapo ndipo simulizi linapoelekea, na tukisema, ikiwa hayo ndiyo matumizi yako mawili ya msingi kutoka kwenye simulizi hiyo, utakosa hoja. Kwa hivyo basi tunawezaje kutumia simulizi za Agano la Kale katika maisha ya waumini wa Agano Jipya? Acha nikupendekezee maswali mengine manne, na labda unasema, nimechoka sana na maswali haya yote. Nataka tu kuhubiri Biblia.

Naam, nadhani nini? Lazima kuwe na mawazo mengi yanayoingia katika hili, na hatimaye, labda utajifunza tu kuuliza maswali haya kwa njia ya asili, lakini nadhani haya ndiyo mambo tunayopaswa kukabiliana nayo. Swali moja ni, je, nitumie matumizi kulingana na kile ambacho wahusika hufanya na kusema? Tena, hilo ni gumu kwa sababu wakati mwingine matendo chanya au hasi ya mhusika yanaendana

na ujumbe wa kitheolojia wa simulizi, lakini wakati mwingine sivyo ilivyo. Nadhani Waamuzi 3, 12 hadi 30, ni mfano mkuu.

Ninapohubiri ujumbe huu, hii ndiyo hadithi ya Ehudi. Unamkumbuka Ehudi na Mfalme Egloni? Wazo langu la kitheolojia, wazo langu kubwa, ni kwamba Mungu huwaokoa watu wake kutoka katika hali zisizo na matumaini kwa njia zisizotarajiwa. Sasa, mara nyingi wahubiri wanapohubiri hivyo, huwataka wasikilizaji wao kutumia sifa zao za kipekee au udhaifu wao kumtumikia Mungu, kama vile Ehudi alivyotumia mkono wake wa kushoto.

Na bado, katika kilele cha simulizi, Yehud anatoa kauli inayotupa kidokezo cha ujumbe uliokusudiwa na mwandishi. Unakumbuka, tena, umuhimu wa kuzungumza katika simulizi hizi? Yehud anasema, Nifuateni, kwa maana Bwana amewatia Moabu adui yenu mikononi mwenu. Tazama, hii ni hadithi kuhusu jinsi Mungu alivyowaokoa watu wake kutoka katika hali zinazoonekana kutokuwa na matumaini.

Na ningesema kwamba kutumia mkono wa kushoto kwa Ehudi ni mojawapo tu ya njia zisizotarajiwa ambazo Mungu alitumia kuleta ukombozi. Namaanisha, kuna mshangao katika kila nukta katika hadithi. Shujaa wa mkono wa kushoto kutoka kabila la kutumia mkono wa kulia? Namaanisha, jina Benyamini linamaanisha mwana wa mkono wa kulia, na bado Ehudi, Mbenyamini huyu, alikuwa akitumia mkono wa kushoto.

Kuna ujumbe wa siri, kuna kutoroka kunakowezekana kutokana na kuchelewa kulikosababishwa na harufu ya mfalme ambaye pengine alikuwa akienda bafuni. Ndiyo, hilo liko katika simulizi. Kwa hivyo ningesema kwamba ni bora kuwapa changamoto wasikilizaji wasikate tamaa katika hali zisizo na matumaini, badala ya kutumia sifa zao za kipekee kumtumikia Mungu.

Kwa hivyo huo ni mfano wa ninachomaanisha kwa hilo. Pili, nadhani tunapaswa kujiuliza kila wakati, "Je, ni nini kiini cha kimaadili cha simulizi? Kwa maneno mengine, ni ushauri au himizo gani ambalo hadithi inatoa? Tayari tumezungumzia hilo. Kumbuka, wazo kubwa linasema ujumbe wa kitheolojia wa simulizi, na ujumbe huo unamaanisha himizo au msukumo wa kimaadili, lakini haurudii kila wakati.

Ni hivi: kila mara tunapaswa kujiuliza msimulizi anafanya nini na kile anachosema, na hilo linategemea tofauti muhimu katika lugha kati ya semantiki na pragmatiki. Tena, hutatumia maneno hayo unapohubiri, lakini semantiki inarejelea maana ya kitu, na pragmatiki inarejelea jinsi msemu huo unavyofanya kazi katika muktadha wake. Kwa hivyo, kwa mfano, hapa kuna kauli: gari linakuja.

Sawa, hiyo ina maana gani? Kwa upande wa semantiki, inamaanisha kwamba gari lenye magurudumu manne linakaribia. Hata hivyo, kwa upande wa vitendo, kauli hiyo inaweza kutumika kama onyo au kutia moyo. Ikiwa wajukuu zangu wanacheza

mpira wa miguu nje ya uwanja wa mbele, na wakati mwingine wanahitaji kuingia mitaani kuchukua mpira wa miguu baada ya pasi iliyopotea, ambayo mara nyingi huwa na wajukuu zangu, nitasema kauli hiyo kama onyo.

Nitasema, gari linakuja, na wanasimama kwa sababu wanajua si salama kutoka nje barabarani. Lakini ikiwa wanamsubiri baba yao arudi na pizza waliyoagiza, kauli hiyo hiyo inaweza kuwa ya kutia moyo. Na ikiwa wanasema, oh, baba yangu atafika lini huko? Ninaweza kusema, gari linakuja.

Basi siwaonyi waache kutembea mitaani. Ninajaribu kuwatia moyo. Labda huyu ni baba yako.

Vivyo hivyo, wahubiri wanapaswa kubaini jinsi ujumbe wa kitheolojia wa simulizi utakavyotua. Utafanyaje kazi? Je, ni kutia moyo? Je, ni onyo? Je, ni wito wa kuchukua hatua? Kama ilivyoenezwa hapo awali, nilisema wazo la kitheolojia la Waamuzi 3:12 hadi 30, ni kwamba Mungu huwaokoa watu wake kutoka katika hali zisizo na matumaini kwa njia zisizotarajiwa. Ningesema kwamba inafanya kazi kama changamoto kumwamini Mungu, au labda hata kutia moyo watu ambao wako tayari kukata tamaa.

Sawa. Nadhani pia tunapaswa kuuliza, ujumbe wa simulizi unahusianaje na mwamini wa agano jipya? Kama William Klein, Craig Blomberg, na Robert Hubbard wanavyopendekeza, hatuwezi kudhani kwamba Agano la Kale lote linaingia katika Agano Jipya bila mabadiliko yoyote katika matumizi, wala kwamba hakuna hata moja linaloendelea bila kubadilika. Badala yake, ni lazima tuchunguze kila andiko ili kugundua jinsi lilivyotimizwa katika Kristo, na kwa kutimizwa, katika Mathayo 5:17, ambayo inarejelea kuletwa katika usemi kamili, na bila shaka, hii inaturudisha kwenye mjadala wetu wa theolojia ya kibiblia, sivyo? Hadithi, muktadha wa Biblia nzima, itatusaidia kubaini kinachoendelea na kinachokoma tunapohama kutoka Agano la Kale, ambalo ndilo simulizi za Agano la Kale zinaonyesha, hadi Agano Jipya.

Kwa mfano, katika Waamuzi 17 na 18, tatizo la sanamu, tunalihubirije hilo? Naam, tunajua kwamba tatizo hilo si la Agano la Kale pekee. Namaanisha, Mtume Yohana anamalizia waraka wake wa kwanza kwa kuwaonya wapokeaji wake wajiepushe na sanamu, ambazo karibu hazitoki mahali popote mwishoni mwa 1 Yohana. Watoto wangu wadogo, jiepushe na sanamu, kwa sababu hilo lilikuwa jambo kubwa.

Katika Wakolosai sura ya 3, Mtume Paulo analinganisha uchoyo na ibada ya sanamu. Kwa hivyo, sanamu bado zilikuwa tatizo katika Agano Jipya, na hilo linatusaidia tunapofikiria jinsi ya kuhubiri andiko hilo. Mambo mengine yanaweza yasiendelee.

Sawa, hatimaye, ujumbe wa kitheolojia una maana gani kwa hali halisi ambazo wasikilizaji wangu wanakabiliana nazo? Na hii ni changamoto kubwa. Nina hakika kwamba matumizi yasiyoeleweka husababisha maisha ya Kikristo yasiyoeleweka. Na

tukiwaambia wasikilizaji wetu tu, unahitaji kutumia hili mahali pako pa kazi, sawa, hilo ni jambo zuri, lakini hilo linaonekanaje? Nina hakika kwamba tunapaswa kuwaonyesha hilo.

Lazima tuwe thabiti. Hilo linaweza kumaanisha kutoa mifano miwili au mitatu mifupi ya jinsi inavyoonekana kuishi hivi katika misimbo yetu maalum ya posta, katika wakati wetu maalum tunapoishi. Hilo ni muhimu sana.

Tunapaswa kufikiria kuhusu watu wetu. Matthew Kim aliandika kitabu kinachoitwa *Preaching with Cultural Intelligence*, na kinafaa kusomwa. Anatumkumbusha kwamba kuwapenda watu tunaowahubiria kunatuhitaji tuwajue zaidi ya majina yao na taaluma zao.

Wao ni akina nani? Wanajitambulisha na tamaduni na tamaduni gani? Ndoto zao ni zipi? Wanaogopa nini? Wanashikilia nini kwa karibu zaidi? Ni nini kinachowasababishia maumivu? Hapa pia ni mahali pazuri pa kugeuza wazo lako la ufafanuzi kuwa wazo la kuhubiri. Kwa hivyo umefikiria maswali haya, na uko tayari sasa kuanza kuweka mahubiri yako pamoja, hatimaye, lakini unahitaji kufikiria jinsi ya kugeuza wazo lako la ufafanuzi kuwa wazo la kuhubiri. Kumbuka, watu mara nyingi hutenda kulingana na mawazo. Sio mara nyingi tu, ndivyo wanavyofanya, lakini mawazo hubaki tu wakati wawasilianaji wanapoyafunga vizuri.

Miaka michache iliyopita, United Parcel Service, UPS, ilitoa dai hili kwamba tunaendesha meli yenye shughuli nyingi zaidi katika biashara ya usafirishaji. Na dai hilo lilifanya kazi kwa sababu lilikuwa wazi, lilikuwa fupi, lilikuwa halisi, sivyo? Na lilikuwa la ubunifu. Lina maneno tisa pekee.

Lugha ni wazi, inacheza kama neno la kusafirisha. Na kwa sababu hiyo, wazo hilo linakumbukwa na kuvutia. Kwa hivyo tunahitaji kufanya vivyo hivyo ili kufanya mawazo yetu yashikamane.

Hiyo haimaanishi kwamba tunapaswa kuwa wahubiri werevu zaidi duniani. Ninakuhakikishia kwamba mimi si mhubiri mwerevu zaidi, lakini ni lazima nifanye kazi kwa bidii, na inafaa. Tunapaswa kuwa wabunifu kwa njia fulani, kama vile Mithali.

Kwa hivyo, kwa mfano, hapa kuna wazo. Unafikiria nini kuhusu wazo hili? Wazo ni hili, thamani moja ya uhusiano ni njia ambayo pande mbili huleta ukuaji wa kibinafsi kwa kila mmoja. Naam, wazo hilo ni kweli, lakini labda linaweza kusahaulika, sivyo? Ni wazi kabisa, lakini si la kushawishi sana.

Hata hivyo, ukisema hivi, itashikamana. Kama vile chuma hunoavyo chuma, ndivyo mtu mmoja anoavyo mwingine. Na kauli hiyo, bila shaka, ni Mithali 27.

Unajua, kama wahubiri, tunafanya kazi kwa maneno, kwa hivyo inafaa muda na juhudi kuelezea wazo letu la kitheolojia kwa njia inayokumbukwa zaidi na yenye kushawishi. Ningependekeza kwamba ikiwa unaweza kulisema kwa maneno tisa hadi 15, hilo litakuwa na manufaa. Labda huwezi kufanya hivyo kila wakati, lakini hiyo ni mbinu nzuri tu.

Sasa nitasema hivi: Ningesema kwamba uwazi ni bora kuliko werevu. Na ingawa ni vizuri kuwa mbunifu, kwa kawaida si vizuri kuwa mwerevu. Inaweza kufanya mawazo makubwa ya kitheolojia yasikike kuwa ya bei rahisi, yasiyo na maana, au ya kipumbavu.

Namaanisha, hatubuni aina fulani ya kauli mbiu ya tangazo la kuuza dawa ya meno. Tunawasilisha ukweli unaobadilisha maisha wa neno la Mungu. Kwa hivyo tunataka kuwa waangalifu sana kuhusu hili.

Ninapohubiri kitabu cha Kwanza cha Samweli, wazo langu kubwa mara nyingi ni kwamba Mungu hushinda kupitia viongozi wanaoamini nguvu zake za kuokoa, na hilo labda linatosha. Uwezekano mwingine ni kwamba Mungu anapopata biashara kubwa, imani hupata mkataba kila wakati. Ninapenda hilo.

Nadhani hiyo ni ubunifu, lakini sina uhakika kama inavuka mpaka huo kwa kuwa werevu kiasi kwamba inakuwa ya kipuuzi. Kwa hivyo tunapaswa kuwa waangalifu. Ninapohubiri Waamuzi 17 na 18, naweza kutumia kauli kama hii: ibada ya sanamu ya watu wa Mungu itawafanya wakose uwepo wa Mungu.

Lakini hilo halionekani kama la kibinafsi au la mazungumzo kama nilivyopenda. Kwa hivyo nilicheza nalo kidogo. Na wazo hilo lilinigusa kwa nguvu zaidi nilipobadilisha sehemu ya kwanza kusema, tunapofuata ibada ya sanamu, tunakosa uwepo wa Mungu.

Unasikia tofauti? Ibadu ya sanamu ya watu wa Mungu itawafanya wakose uwepo wa Mungu. Lakini hata kusema, tunapofuata ibada ya sanamu, tunakosa uwepo wa Mungu. Kwa kweli ni maneno machache tu.

Lakini naweza hata kufanya hivi, kwa namna fulani nikiondoa kifungu katika 1 Wathesalonike 1:9 kuhusu jinsi waumini wa Thesalonike wanavyomgeuka Mungu, au wakati, jinsi wanavyomgeuka kutoka kwa sanamu na kumgeukia Mungu, nilibadilisha tu hilo, na nikasema, tunapomgeuka kutoka kwa Mungu na kumgeukia sanamu, tunakosa uwepo wa Mungu. Na hivyo hiyo inaweza kuwa njia nyingine ya kuisema. Bila shaka, wasikilizaji ambao hawajui Biblia vizuri hawataelewa hilo, lakini maneno yanaweza kuvutia usikivu wa baadhi ya wasikilizaji wanaojua maandiko.

Sawa. Pia ni muhimu kufikiria kuhusu kusudi la mahubiri katika hatua hii. Unataka kutimiza nini? Unatarajia kuona roho ya Mungu ikifanya nini katika maisha ya watu wako? Sawa.

Hatimaye, hatimaye, tuko tayari kuendelea. Tumefanya mawazo mengi ya kiwango cha juu, lakini unapofanya aina hii ya mawazo, na kuyafanya kwa maombi, utaweza kuandaa ujumbe ambao roho ya Mungu inaweza kutumia kuleta tofauti kubwa na ya kweli katika maisha ya wasikilizaji wako. Sawa.

Hatimaye, ni wakati wa kubaini umbo ambalo mahubiri yetu yatachukua. Ni wakati wa kuyaelezea. Tutafanyia kazi hilo katika kipindi chetu kijacho.

Huyu ni Dkt. Stephen D. Mathewson katika mfululizo wa mahubiri ya masimulizi ya Agano la Kale. Hiki ni kipindi nambari sita, Maswali manne ya kuhama kutoka ufafanuzi hadi ujenzi wa mahubiri.